

Kongre Onursal Başkanı

Prof. Dr. Mustafa GÜREL
Adnan Menderes Üniversitesi Rektörü

Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Kurtuluş OLGUN

Kongre Sekreteri

Doç. Dr. Oğuz TÜRKOZAN

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ

18.

ULUSAL
BİYOLOJİ
KONGRESİ

26-30 Haziran 2006

Kuşadası / AYDIN

20 kimyasal madde erkek bireyde 23 kimyasal madde tespit edilmiştir. Ancak bu maddelerin miktarı ve çeşitliliği her iki cinsiyette farklılık göstermektedir. *G. semipunctatum* dışısında 4 çeşit alkan, 2 tane alken, 4 çeşit ester, 1 çeşit karbamat, 5 çeşit aldehit, 2 çeşit asit, 1 çeşit alkol, 1 çeşit lakton bulunmaktadır. *G. semipunctatum* dişi bireylerinin metatorasik koku bezinin analizinde en fazla tridekan bulunurken, en az 3-hekzadeken tespit edilmiştir. *G. semipunctatum* erkeğinde 8 çeşit alkan, 2 çeşit alken, 3 çeşit ester, 4 çeşit aldehit, 2 çeşit asit, 1 çeşit steroid, 1 çeşit lakton, 1 çeşit eter, 1 çeşit alkol bulunmaktadır. *G. semipunctatum*'un erkek bireylerinin metatorasik koku bezi analizinde en fazla tridekan bulunurken en az 2-Dipentil asetat bulunmuştur. GC-MS sonuçlarına göre bu türlerin metatorasik koku bezi yapısı hem türler arasında hem de aynı türün erkek ve dişi bireyleri arasında farklı kompozisyonda olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç da koku bezlerinin sadece savunmada değil aynı zamanda türler ve tür içindeki bireyler arasında da iletişimi sağlayan çeşitli kimyasalları da içerdiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Heteroptera, koku bezi, GC-MS.

[H043P] [PS-697] [Kabul: Poster] [Zooloji]

Geleği'nin (*Spermophilus xanthopyrmnus*) Histolojik Olarak İncelenmesi

Banu EREN, Sevcan TÜLEK, Haluk KEFELİOĞLU, İslam GÜNDÜZ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü 55139 Kurupelit/Samsun

Özet: *Spermophilus xanthopyrmnus* (Geleği = Anadolu Yer Sincabı), Rodentia Ordo'sunda Sciuridae familyasında yer alan güçlü bir hibernatör kemiricidir. Anadolu'da yarı kurak step alanlarda yayılış gösteren Anadolu yer sincabının Ağustos ayı sonlarında başlayıp Şubat ayı ortalarına kadar devam eden hibernasyon periyodu geçirdikleri yapılan çeşitli çalışmalarla belirlenmiştir. Bu çalışmada, hibernasyon dönemi geçiren Anadolu yer sincablarının hibernasyon öncesi ve sonrası dönemlerde bazı dokularında meydana gelebilecek histolojik değişiklikler araştırılmıştır.

Bu amaçla, Temmuz 2004 ve Ağustos 2005 tarihleri arasında Antalya, Konya ve Trabzon çevrelerinden 30 örnek toplanmıştır. Hayvanlar eter anestezi altında servikal dislokasyonla öldürülerek, karaciğer, böbrek, akciğer, ince barsak, bacak kası çıkarılmıştır. Dokuların fiksasyonu %10'luk tamponlanmış nötral formaldehit ile yapıldıktan sonra rutin histolojik işlemler uygulanmıştır.

Alınan kesitler, dokulardaki yapısal farklılıkları gözlemek amacıyla Hematoksilin-Eosin boyaması, bağ dokusunu gözlemek amacıyla Masson'un üçlü boyaması, özellikle glikojen depo edilen dokularda glikojen yoğunluğunun belirlenmesi amacıyla periyodik asit-Schiff (PAS) boyaması ile boyanmış, dokularda yer alan retiküler lifleri gözlemek amacıyla Gomori'nin Gümüş impregnasyonu uygulanmış ve kalitatif bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Spermophilus xanthopyrmnus*, Hibernasyon, Karaciğer, Böbrek, Akciğer, İnce barsak, Kas, Histolojik Değişiklikler

[H044] [PS-698] [Kabul: Poster] [Zooloji]

Türkiye'deki Bazı Kaplumbağa Türlerinde Haematolojik İncelemeler

Gülçin İTİRLİ¹, Murat TOSUNOĞLU², Bayram GÖÇMEN¹

¹Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü

²Çanakkale Onsekizmartı Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü

Özet: Amfibi ve reptil hematolojisi üzerine bir çok araştırmacı tarafından çalışmalar yapılmıştır. Türkiye'deki amfibi ve reptil türleri üzerinde yapılan hematolojik çalışmalar genellikle kurbağa ve kertenkele türlerine aittir. Mevcut literatürler incelendiğinde yapılan bu çalışmalar genelde kurbağa ve kertenkele türlerinde eritrosit sayısı ve eritrosit sayılarını içermektedir. Kaplumbağa türlerine ait eritrosit hücre sayısının cinsiyetle, coğrafik bölgeye ve yüksekliğe göre nasıl varyasyon gösterdiği ile ilgili olarak literatür eksikliği bulunmaktadır. Türkiye'de bu konuda 2003 yılında sadece bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada Anadolu'daki bazı kaplumbağa türlerinin eritrosit sayısı, eritrosit hücrelerinin büyüklükleri incelenmiştir.

Bu amaçla Türkiye'nin farklı bölgelerinden toplanan 4 farklı türde 27 adet kaplumbağa (*Testudo graeca* 7 (3 ♂♂; 4 ♀♀), *Emys orbicularis* 7 (4 ♂♂; 3 ♀♀), *Mauremys rivulata* 7 (2 ♂♂; 5 ♀♀), *Mauremys caspica* 8 (3 ♂♂; 5 ♀♀)) eritrosit sayısı ve büyüklükleri bakımından incelenerek populasyonlar ve türler arasında detaylı bir karşılaştırması yapılmıştır. Eritrosit büyüklükleri, Wright boyasıyla boyanmış kan yayma preparatından yararlanılarak; eritrosit sayısı, Neubauer hemositometresi ve Hayem eriyiğinden yararlanılarak ölçülmüştür.

Sonuç olarak; Sadece *E.orbicularis*'teş erkek ve dişi örnekler arasında eritrosit uzunluğu bakımından farklılık görülmüştür (CD:1.92). Ayrıca *M.caspica* türünde bu özellik bakımından az da olsa bir farklılık mevcuttur (CD:0.92). Eritrosit ölçümlerine ait değerler bakımından tüm örneklerde cinsiyetler arasında bir farklılığa rastlanmamıştır. İncelediğimiz kaplumbağa türlerindeki eritrosit sayısı mevcut literatürlerle uyum içindedir.

Bu çalışma 2003 yılı Mayıs ayında diploma çalışması olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Testudo graeca*, *Emys orbicularis*, *Mauremys caspica*, *Mauremys rivulata*, *Chelonia*, kan yayma preparatı, eritrosit sayısı, eritrosit büyüklükleri.

[H046P] [PS-699] [Kabul: Poster] [Zooloji]

Kas-Fibril Hacminin Cavalieri Metodu Kullanılarak Belirlenmesi

Çansın YAYLALI¹, Mutlu KART GÜR¹, Sinan YÜRÜKER², Dürdane KOLANKAYA¹

¹Hacettepe Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Ankara, TÜRKİYE

²Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji-Embriyoloji ABD, Ankara, TÜRKİYE

Özet: Stereoloji, üç boyutlu örneklerin iki boyutlu kesitlerinden elde edilen verilere dayanarak, onların